

O'QITUVCHILARNI TAYYORLASH JARAYONIDA TASVIRIY SAN'ATLARNING ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH METODIKASI

Iskandarova Dilnoza Rozimbay qizi

Ajiniyaz NDPI tasviriy sanat va muhandislik grafikasi talabasi.

Annotatsiya: Ushbu maqolada talabalarda o'qituvchi odobini shakllantirish pedagogika va psixologiya hamda ixtisoslik tasviriy san'at fanlarini o'qitish haqida atroflicha so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: o'quv metodik ishlanma, ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar, pedagogik kasb tavlashning vazifalari, zamonaviy pedagogik texnologiyalar.

O'qituvchining faoliyati dars o'tish bilan birga, o'quv metodik ishlarni olib borish, ilmiy bilimlarni tashviqot qilish, ilmiy tadqiqot ustida ish olib borish va kafedraning ilmiy salohiyatini oshirish, ko'rgazmali qurollarni tayyorlash, axborot va zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanib dars o'tish uchun slaydlar tayyorlash, maslahatlar berish, talabalar bilan ma'naviy - ma'rifiy tadbirlar tashkil etish, kafedra majlislarida ishtirok etishlar ham kiradi.

Pedagogik kasblarni tanlagan talabalarning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- pedagogik kasbning shaxsiy va ijtimoiy qimmatini, ahamiyatini, bozor iqtisodiyoti qonunlariga asoslangan demokratik jamiyatda uning o'rni, vazifalari va xususiyatlarini ochib berish;

- o'qituvchini pedagogik faoliyatga tayyorlashning tizimi, mazmuni, shakl va metodlarini bayon etish;

- oliy maktabda ta'lim - tarbiya jarayonining tashkil etilishini, mustaqil ishlash metodikasini o'rganishdan iborat. Kasbning mohiyatini chuqur anglashga, mustaqil o'qish, ilmiy ishlar, jamoat ishlarida ongli ravishda va faol qatnashishga yordam beradi. Bularni o'rganish bo'lajak o'qituvchilarning faoliyati va tafakkurini professional - pedagogik yo'nalishda shakllantirishga, oliy maktabda ta'lim olish sharoitlariga ko'nikish hosil qilishlariga imkon beradi. Unda pedagogik kasbning axloqiy xarakteri, o'qituvchi odobining tushunchalari, norma va qoidalari bayon etiladi. Bu bo'lajak mutaxassislarni ma'naviy - axloqiy jihatdan mukammal shakllantirishga yordam beradi. Pedagogik bilimdonlik pedagogik sohada mahorat bilan ishlayotgan kishining ta'lim va tarbiya ishida insoniyat to'plagan barcha tajribalardan ratsional foydalanish qobiliyatini ko'zda tutar ekan, demak u etarli darajada pedagogik faoliyat va munosabatlarning maqsadga muvofiq usullari va

shakllarini egallashi lozim bo'ladi. Kasbiy - pedagogik bilimdonlikni bosh ko'rsatkichi, bu insonga, shaxsga yo'nalganlikdir.

Kasbiy - pedagogik bilimdonlik pedagogik voqelikni izchil idrok eta olish va unda izchil harakat qila olish malakasini qamrab oladi. Bu xislat pedagogik jarayon mantig_ining yaxlitligicha va butun tuzilmasi bilan birgalikda ko'ra olish, pedagogik tizimning rivojlanish qonuniyatlari va yo'nalishlarini tushunish imkoniyatini ta'minlaydi hamda maqsadga muvofiq faoliyatni konstruksiyalashni osonlashtiradi. Bilimdonlik oliy maktab o'qituvchisi uchun o'ta muhim bo'lgan 3 ta holat bilan bog'langan zamonaviy pedagogik texnologiyalarni egallashni taqozo etadi:

- odamlar bilan o'zaro aloqada bo'lishda, madaniy muloqotda bo'lish;

- fan sohasi bo'yicha axborotlarni qabul qila bilish va uni o'qitish mazmuniga moslab qayta ishlash va undan mustaqil tahsil olishda foydalana olish;

- o'quv axborotlarini boshqalarga bera olish.

Kasbiy - pedagogik bilimdonlik asosan 4 ta komponenti bilan xarakterlanadi:

- shaxsga, insonga yo'nalganlik

- pedagogik voqelikni izchil idrok etish;

- fan sohasiga yo'nalganlik

- pedagogik texnologiyalarni egallash.

Talabalarda o'qituvchi odobini shakllantirish pedagogika va psixologiya hamda ixtisoslik tasviriy san'at fanlarini o'qitish jarayonida ham amalga oshiriladi. Bu fanlardan o'qitilayotgan mavzularning mazmuni bilan bog'liq ravishda aqqtalabalarning e'tibori kasbiy axloq - odob masalalariga jalb etiladi. Istiqbolli rejalarning ba'zilarida oliy o'quv yurtini bitirib maktablarda, o'rta maxsus va kasb - hunar o'quv yurtlarida, korxonalarda ishlayotgan kishilar bilan uchrashuvlar, ularning professional malakasini oshirishga yordam beradigan boshqa tadbirlar ham mo'ljallanadi. Bu oliy maktabni bitirib chiqqan kishilar bilan uchrashuvlar, ularning professional malakasini oshirishga yorda beradigan boshqa tadbirlar ham mo'ljallanadi. Bu ish alohida diqqatga sazovordir. Chunki u mutaxassislar tayyorlash sohasida esa oshirilgan barcha ishlar natijasining samaradorligini aniqlashga, xususan universitetni tamomlab chiqqan yosh o'qituvchilarning axloqiy sifatlari shu kuydagi talablarga qay darajada mos kelishini aniqlashga yordam beradi.

Talabalarining barkamol shaxs sifatida rivojlanishi – uning faolligiga bog'liq. Talabalar bajaradigan kasbiy o'quv - biluv mehnati, ijtimoiy foydali ishlar, unumli mehnat yoshlarda kasbiy malaka va ko'nikmalarni, qobiliyat va xarakterni, boshqa shaxsiy sifatlarni shakllantirishga xizmat qiladi. O'qish va

ijtimoiy foydali mehnat natijasida shaxsning fuqarolik qiyofasi tarbiyalanadi, shaxs va jamiyat manfaati yo'lida xizmat qilish ko'nikmasi hosil bo'ladi, mehnatga va mulkka munosabat hissi rivojlanadi. Faoliyatning barcha turlarida izchil qatnashish talabaning mustaqilligi va ijtimoiy faolligini oshirishda asos bo'lib xizmat qiladi, ularda professional - kasbiy sifatlar va axloqiy fazilatlarini o'stirishga imkon beradi

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI :

1. Ziyomammedov B. Yangi pedagogik texnologiya: nazariya va amaliyot. –T.: Chinoz ENK, 2002.
2. Begimkulov U.S. Pedagogik ta'limda zamonaviy texnologiyalar //J.Pedagogik ta'lim. – Toshkent, 2005.
3. Sayidaxmedov N. Zamonaviylik. Metodologiya. Pedagogika //J. Uzlaksiz ta'lim. – Toshkent, 2004.
4. Slastyonin V.A. Pedagogika. Uchebnoe posobie dlya studentov pedagogicheskix uchebnix zavedeniy. – Moskva: Shkola - Press, 2000.
5. Taylaqov N.I. Uzlaksiz ta'lim tizimi uchun informatikadan o'quv adabiyotlari yangi avlodini yaratishning ilmiy - pedagogik asoslari. – Toshkent: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2005.
6. Muxtorqulova Rushona Zohidjon qizi, & Abdurazaqov Fazliddin Abdunabiyevich. (2023). DARSLIKDA YORITILGAN ZULFIYAXONIM MAVZUSINI STEAM YONDASHUVI ASOSIDA O'RGANISH . ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 20(2), 98–103. Retrieved from